

Gøta — Fortíð og nútíð —

Í sambandi við, at Sjóvinnubankin flutti í nýggj holi í Gøtu, sendi bankin faldara í hvørt hús í Gøtu kommunu. Í hesum faldara hevur Arnleyp Jacobsen áhugaverda grein um Gøtu í fortíð og nútíð.

Gøta er avgomul bygd — kend frá Føroyingasøgu, ið sigur *Gøtuskeggjar* at vera besta og viðgittasta áttin í Føroyum, ættað frá Ólúvu, dóttir skotakongin Tórstein Reyða, ið var sonur Eyður Djúp-hugaðu og Ólav Hvíta, ið var írskur kongur.

Ólúva verður hildin at hava verið gift við Skeggja, ið var faðir Tór-björn Gøtuskegg, ið átti synirnar Tollak og Trónd. Við arvaskiftið eftir Tór-björn Gøtuskegg, ið var ríkur maður, vildu báðir synirnar hava jørðina í Gøtu, «ti hon var besta ognin», men við lutakasti fall heimaparturin í Gøtu Trónda í lut.

Umframt jørðina átti Tróndur í Gøtu eisini skip og sigldi til Noregs og Danmarkar við farni, t.d. við ull og tók farm heim aftur við sær til Føroya.

A keypsstevnu á Haloyri kemur Tróndur í Gøtu til mikið fæ, keypir stórt og gott farmaskip úr Noregi á heimferðini, loðir skipið við farni og stevnir síðani til Føroya og reisir búgv í Gøtu — og nú skortar honum ikki fæ!

Mangur goður maður er fostraður upp hjá Tróndi í Gøtu. Nevnst kunnu m.a. Sjurður Tollaksson, Geyti Reyði, Tóur Lagi, Leivur Ørssonur og sonur hansara — Sigmundur Leivsson — ið hjá Tróndi segði seg hava lært rættargang og saksøking, pater noster (Faðir vár) og kredduna (trúarjättanina), ið skaldið Mikkjal á Ryggi hevur umsett við sálmi-num «Givnir eru einglar goðir» (nr. 390 í Sálma-bókini).

Tróndur í Gøtu hevði menn sínar sitandi á varð-haldi uppi á *Vaktarhúsi*, beint niðanav har deild Sjóvinnubankans stendur a Dragabergi Norði í Tróð

aður úr Grögv í Syðrugøtu, var eisini maður, kendur í sini samtið. Hann var niðri «uppá landsins besta» í 1690 og festi Húsgarð í 1692. Hann fordi sakina um Norsku Løvu fyri gøtu-menn og vann sakina, ið varð dæmd á Selatraðar tingi várið 1709. Sama ár ið varð hann av tinginum settur sum metingarmaður í teirri nevndini, ið var at meta um ognir Gabels, tá ið danski kongurin tók handilin og lenið aftur frá Gabels-ættini. Ólavur Mikkjalson doyði í 1728, 89 ára gamal. (sbr. *Varðin* 30. bind: «Brot úr Føroya Sögu» v/ Louis Zachariasen).

Í Gøtu eru 3 markatala-bygdir (Syðrugøta, Norðragøta og við Gøtugjógv) og ein niðurstu-bygd frá 1850 (undir Gøtueiði):

Syðrugøta: 5 mrk ogn og 25 5/8 mrk. kongs-7 festir = 30 5/8 mrk

Norðragøta: 7 1/2 mrk. ogn og 24 1/2 mrk. kongs-7 festir = 32 mrk

Gøtugjógv: 6 mrk. kongs-2 festir = 6 mrk

Gøta ialt: 12 1/2 mrk. ogn og 56 1/8 mrk. kongs-18 festir = 68 5/8 mrk.

Ólavur Mikkjalson, ætt-

Í 1960unum var uttanga-rødsutskifting í Syðrugøtu og Norðragøtu. Syðrugøta varð lögð í 7 hagapartar (therav 1 ognarhagi) og Norðragøta varð lögð í 7 hagapartar (therav 1 ognarhagi). Gøtugjógv er óbroytt: 1 hagapartur og 2 kongsfestir.

Inntil seinnu helvt av 1800 talinum var Gøta eitt bóndasamfelag við útróðir sum uppskoyti til landbúnaðin. Um hetta mundið tekur sluppfiskiskapurin seg upp og verður høvuðsvinna hjá gerðis-brukunum sum uppi-skoyti.

Um ár 1900 vóru tveir handlar í Gøtu: handilin á Bakkanum í Norðragøtu og handilin hjá Absalon í Syðrugøtu. Aftan á 1920 flutti Absalon Jacobsen til Skálar og hevði har handils- og reidraravirki.

Í 1920unum og úteftir vóru fleiri slupp og motorbátar í Gøtu, ið teir

triggir handiarnir — ein í hvørjari bygdini — reiddu út, og eisini turkaðu teir fisk um summarið.

Í 1929 varð p/f *Fiskavirkið* sett á stovn í Syðrugøtu, ið við tilvirk-ing av klippfiski skuldi geva arbeiði til heimafolk-ið. Hetta var eitt samtak av øllum stættum í bygdini — bæði á sjógv og landi.

Fyrsta brúgvín um Gøtugjógv varð bygd í 1868 í sambandi við veg-in, ið lagdur varð eftir bakkanum frá Norðragøtu til Syðrugøtu. Tann næsta varð bygd 1923 í sam-bandi við vegagerðina millum Seldarfjørð-Gøtu-Fuglafjørð, og tann triðja varð bygd umleið 1975 í sambandi við landsvega-gerðina um Gøturnar um hetta mundið.

Fyrsti skulin í Gøtu varð bygdur í 1890, tann næsti í 1929 og tann triði í 1974. Fyribils Studenta-skuli í Eysturoy varð

bygdur við Gøtugjógv í 1984.

Í 1905 kom S.P. úr Konoy sum lærari til Gøtu, eftir at hava verið lærari á haskulanum í Føgrulið saman við Simuni av Skarði og Rasmusi Rasmussen, ið hann hevði neyvt tilknyti til S. P. úr Konoy sat á tingi fyri Sjálvstýrisflokkinn frá 1906 til 1928, var formaður í Gøtu kommunu frá 1912-1930, meðal annars frá 1929 varð hann sum eftir tatiðar meti varð hildin at vera tann mest framkomni í landi-num.

Í 1930unum læt komman gera uppdyrkingar-vegir til innangarðsbruk-ini, so at menn kunnu fáa nakrar krónur fyri vega-gerð um veturin. Í teimum árunum er tað, at P.F. Sjóvinnubankin verður sett-ur á stovn, og eisini her í

HØVUÐSVINNINGUR Nýhugsan innan telduheimin: **Schneider EUROPC**

Teknisk tilskil:

- * 8088-1 microprocessor
- * 9.54 MHz CPU clock frekvens
- * 1 diskastøð við 720 Kb goymsluorku
- * 512 Kb minni (kann viðkast til 640Kb)
- * 12" monochrome skermur
- * MS-DOS 3.3 styriskipan
- * CW-BASIC
- * Micro Soft kartoteksskipan
- * Micro Soft tekstviðgerð
- * Micro Soft rokniarksskipan
- * Micro Soft kommunikation
- * AT-tastatur við føroyskum stavum

Sum eykaútgjöld fæst:

- * 20 Mb harddiskur (frittstandandi)
- * Diskastøð 720 Kb (frittstandandi)
- * Netkort til innbygging
- * Modemkort til innbygging
- * Litskermur

Umboð í Føroyum:

MICROFORM

Dr. Jakobsensgøta 17-19 Tlf. 17211 - Telefax 10415